Gemeente Haarlem

Raadsstuk

Onderwerp Beschikbaar stellen krediet voor uitvoering vervolgfasen Schoterbos	
Nummer	2020/450115
Portefeuillehouder	Snoek, M.
Programma/beleidsveld	5.1 Openbare ruimte en mobiliteit
Afdeling	PCM
Auteur	Hengst, W.
Telefoonnummer	023-5113523
Email	whengst@haarlem.nl
Kernboodschap	Het Schoterbos in Haarlem-Noord is een groene enclave met veel potentie. Er was echter sprake van achterstallig onderhoud, een te laag kwaliteitsniveau en water-overlast. Om dit aan te pakken is in 2016 een schetsontwerp gemaakt voor een gefaseerde aanpak van het gehele park. In de periode 2017-2019 is fase 1 uitgevoerd. De raad heeft de wens uitgesproken om aansluitend de vervolgfasen uit te voeren. Na het afronden van fase 1 is gestart met de voorbereiding voor de vervolgfasen, waarmee: - twee doorgaande fietspaden, met bijbehorende bruggen worden aangelegd; - de rest van het water met bijbehorende bruggen wordt aangelegd; - daar waar mogelijk natuurvriendelijk oevers worden toegepast; - verbetering van de paden wordt gerealiseerd; - bankjes aangebracht worden in het centrale deel van het park en rolstoeltoegankelijke visplaatsen worden aangelegd; - nieuwe voorzieningen worden aangelegd (hangplek voor jongeren, vernieuwen trimtoestellen, mogelijkheden voor natuurlijk spelen) en nieuwe beplanting aangebracht. Het Voorlopig Ontwerp (VO) voor de vervolgfasen, heeft van 9 maart tot en met 16 april ter inzage gelegen. De geplande inloopavond op 16 maart is, vanwege corona, niet doorgegaan. Omdat het voor bewoners en alle andere stakeholders belangrijk is dat de werkzaamheden aan het park kunnen worden afgerond en omdat er al uitgebreid is geparticipeerd bij het tot stand komen van het VO, is de inspraak digitaal voortgezet. Dit is per bewonersbrief (4000 exemplaren), de nieuwsberichten en de webpagina bekendgemaakt. Voor mensen die niet digitaal zijn was er een direct telefoonnummer beschikbaar. Na afweging van de 35 ingediende zienswijzen is het Definitief Ontwerp (DO) vervolgfasen opgesteld. Met de uitvoering van het DO vervolgfasen wordt de aanpak van het Schoterbos voltooid. Hiermee wordt een aantrekkelijk en ecologisch veelzijdig stadspark gecreëerd waar verschillende vormen van gebruik en natuur samengaan en waar de bewoners van de omliggende wijken en ook andere inwoners van Haarlem een groene en gezonde plek vinden om te bewegen en te ontspannen.
Relevante eerdere besluiten	- Aanvraag voorbereidingskrediet Schoterbos, groot onderhoud, vervolgfasen (2018/210605) in Raadsvergadering 14 juni 2018.; - Beschikbaar stellen krediet voor realisatie definitief ontwerp (DO) fase 1 van

	het Schoterbos (2017/103892) in Raadsvergadering 11 mei 2017; - Aanvraag voorbereidingskrediet Schoterbos, groot onderhoud (2014/364563) in Raadsvergadering 27 november 2014; - Structuurvisie openbare ruimte 2040 (2017/477571) in Raadsvergadering 21 december 2017; - Gebiedsvisie Schoterbos-Jan Gijzenvaart (2012/429512) in Raadsvergadering 20 december 2012.
Besluit College d.d. 26 mei 2020	Het college besluit: 1. Het Definitief Ontwerp en bijbehorende bijlagen vast te stellen 2. Het voorstel aan de raad vast te stellen. Het college besluit voorts de raad voor te stellen: 1. Een krediet van € 4.050.000,-- beschikbaar te stellen voor de realisatie van het definitief ontwerp Schoterbos vervolgfasen. Dit bedrag te dekken uit het IP GOB 43. 2. Om de lasten van de areaaluitbreiding openbare ruimte van € 8.000,- te betrekken bij de kadernota 2022. de secretaris, de burgemeester,
Besluit Raad d.d. …….	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: 1. Een krediet van € 4.050.000,-- beschikbaar te stellen voor de realisatie van het definitief ontwerp Schoterbos vervolgfasen. Dit bedrag te dekken uit het IP GOB 43. 2. Om de lasten van de areaaluitbreiding openbare ruimte van € 8.000,- te betrekken bij de kadernota 2022. de griffier, de voorzitter,

1. Inleiding

Het Schoterbos in Haarlem-Noord is een groene enclave met veel potentie. De inrichting van het park was echter verouderd en er was veel achterstallig onderhoud.
Als eerste is in 2016, in samenspraak met de direct betrokkenen, een Schetsontwerp (SO) Schoterbos opgesteld. Het SO is een streefbeeld voor de toekomst dat in grote lijnen de toekomstige ontwikkeling aangeeft: versterking ecologie; meer water, meer toegankelijkheid; betere bereikbaarheid; aantrekkelijk parkprogramma; verrijken bomenbestand.
Het SO is zo opgesteld dat het streefbeeld gefaseerd kan worden gerealiseerd, waarbij elke fase zelfstandig kan worden uitgevoerd en leidt tot een structurele verbetering van het park.

In de periode 2017-2019 is de eerste fase gerealiseerd en in juni 2019 feestelijk geopend.
Hiermee is een deel van het groot onderhoud uitgevoerd, het waterprobleem grotendeels aangepakt en de gebruikswaarde van het park vergroot. Vanuit de omgeving/gebruikers komen er veel enthousiaste reacties op de verbetering van het park en men kijkt uit naar de uitvoering van het vervolg.

Na het afronden van fase 1 is gestart met de voorbereiding voor de vervolgfasen, waarmee:
- twee doorgaande fietspaden, met bijbehorende bruggen worden aangelegd;
- de rest van het water met bijbehorende bruggen wordt aangelegd;
- daar waar mogelijk natuurvriendelijk oevers worden toegepast;
- verbetering van de paden wordt gerealiseerd;
- bankjes aangebracht worden in het centrale deel van het park en rolstoeltoegankelijke visplaatsen worden aangelegd;
- nieuwe voorzieningen worden aangelegd (hangplek voor jongeren, vernieuwde trimtoestellen, mogelijkheden voor natuurlijk spelen) en nieuwe beplanting.

Het Voorlopig Ontwerp (VO) voor de vervolgfasen, heeft van 9 maart tot en met 16 april ter inzage gelegen. De geplande inloopavond op 16 maart is, vanwege corona, niet doorgegaan. Omdat het voor bewoners en alle andere stakeholders belangrijk is dat de werkzaamheden aan het park kunnen worden afgerond en omdat er al uitgebreid is geparticipeerd bij het tot stand komen van het VO, is de inspraak digitaal voortgezet. Dit is per bewonersbrief (4000 exemplaren), de nieuwsberichten en de webpagina bekendgemaakt. Voor mensen die niet digitaal zijn was er een direct telefoonnummer beschikbaar.
Na afweging van de 35 ingediende zienswijzen is het Definitief Ontwerp (DO) vervolgfasen opgesteld.
Met de uitvoering van het DO vervolgfasen wordt de aanpak van het Schoterbos voltooid.
Hiermee wordt een aantrekkelijk en ecologisch veelzijdig stadspark gecreëerd waar verschillende vormen van gebruik en natuur samengaan en waar de bewoners van de omliggende wijken en ook andere inwoners van Haarlem een groene en gezonde plek vinden om te bewegen en te ontspannen.

Om het Definitief Ontwerp vervolgfasen te kunnen uitvoeren is een uitvoeringskrediet nodig.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:
1. Een krediet van € 4.050.000,-- beschikbaar te stellen voor de realisatie van het definitief ontwerp Schoterbos vervolgfasen. Dit bedrag te dekken uit het IP GOB 43.
2. Om de lasten van de areaaluitbreiding openbare ruimte van € 8.000,- te betrekken bij de kadernota 2022.

3. Beoogd resultaat

Een aantrekkelijk en ecologisch veelzijdig stadspark waar verschillende vormen van gebruik en natuur samengaan en waar de bewoners van de omliggende wijken en ook andere inwoners van Haarlem een groene en gezonde plek vinden om te bewegen en te ontspannen.

4. Argumenten

1 Door het beschikbaar stellen van het uitvoeringskrediet kan de gewenste aanpak van het Schoterbos worden voltooid.

Bij de behandeling van de kredietaanvraag voor Schoterbos fase 1 heeft de raad de wens uitgesproken om de vier vervolgfasen aansluitend aan fase 1 uit te voeren. Het hiervoor benodigde budget is opgenomen in de huidige begroting. Met het beschikbaar stellen van het uitvoeringskrediet worden deze vervolgfasen gerealiseerd en de aanpak van het Schoterbos voltooid.

2 Het besluit past in het ingezet beleid

Het 'Voorlopig Ontwerp Schoterbos vervolgfasen' is een uitwerking van het Schetsontwerp uit 2016. Dit Schetsontwerp is gebaseerd op de Gebiedsvisie Schoterbos - Jan Gijzenvaart (2012) en het Ecologisch Beleidsplan (2012-2020), en geeft in grote lijnen de toekomstige ontwikkeling aan (versterking ecologie, verbeteren toegankelijkheid, aantrekkelijk parkprogramma; verrijken bomenbestand).

Bij het uitwerken van het 'Voorlopig Ontwerp vervolgfasen' is tevens de afwegingsmethodiek uit de Structuurvisie openbare Ruimte (2017) gehanteerd:

- beschermen en versterken groen- en waterstructuur;
- inpassen klimaat-adaptieve maatregelen door het creëren van extra waterberging;
- realiseren van twee fietsroutes.

3 *Er wordt een duurzamer, toegankelijker, schoner en veiliger park gerealiseerd,*

In het Definitief Ontwerp vervolgfasen is, in lijn met de beleidskaders, aandacht voor de ecologische waarden van het park. Ook is er aandacht voor de behoeftes in de omliggende wijken aan een stadspark waar kan worden gerecreëerd.

Met de vervolgfasen wordt/worden:

- de nu nog aanwezige poldersloot verbreed en parkachtig gemaakt;
- aan de zonzijde van deze verbreedde watergang wordt een natuurvriendelijke oever aangelegd (noordzijde ligt in de schaduw van te handhaven bomen en daardoor niet geschikt voor een natuurvriendelijke oever);
- daar waar beschoeiing aanwezig is worden uittreevoorzieningen voor kleine dieren aangebracht;
- de fietsroutes (inclusief fietsbruggen) uit de Structuurvisie openbare ruimte 2040 gerealiseerd;
- de rest van de paden verbeterd;
- bankjes aangebracht het in centrale deel van het park en rolstoeltoegankelijke visplaatsen aangelegd;
- invulling gegeven aan natuurlijk spelen;
- stap voor stap de beplanting verder verbeterd.

Hierdoor ontstaat een toegankelijker, schoner en veiliger park, met een grotere biodiversiteit, een natuurlijker beheer en een grotere betekenis voor de omwonenden.

Bij de keuze van toe te passen materialen wordt gezocht naar de toepassing van duurzame materialen, voor zover dit past binnen het beschikbare budget.

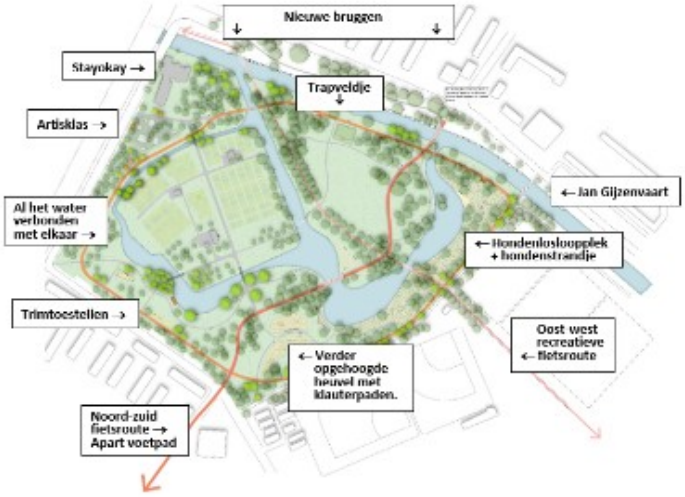

4 *Het Definitief Ontwerp past binnen het beschikbare budget*

Voor de aanpak van het Schoterbos vervolgfasen in het IP GOB43in totaal een budget gereserveerd van € 4.300.000. Hiervan is een voorbereidingskrediet vrijgegeven van € 250.000.
Tijdens het gehele ontwerpproces is, door het steeds actualiseren van de kostenramingen, bewaakt dat de voorbereiding en uitvoering past binnen het hiervoor beschikbare budget van € 4.050.000..
Om betrouwbare kostenramingen van, vooral de bruggen, te krijgen is de uitvoerende aannemer-partner al bij het ontwerp betrokken (bouwteamovereenkomst voorbereiding).

5. *Voor het vaststellen van het Definitief Ontwerp heeft een uitgebreide participatie en inspraak plaatsgevonden*.

Bij de participatie is aangesloten op de uitgebreide participatie die voor de eerste fase heeft plaatsgevonden. De participatie voor de vervolgfasen heeft bestaan uit de volgende stappen:

- Bespreking uitwerking van het Schetsontwerp met de Adviescommissie Beheer en Onderhoud Schoterbos (ABOS). De ABOS is opgericht tijdens de voorbereiding van de eerste fase en bestaat uit de organisaties die in het park zijn gevestigd (Artisklas, Stayokay, Ecosol, Doe-tuinen en Schooltuinen (NME), Scouting Brigitta (toekomstig)), de omliggende wijkraden, de Haarlemse Bomenwachters, de Egelopvang Haarlem en natuurorganisaties (KNNV, FVN, Vogelwerkgroep). Behalve inspraak in het Ontwerp houdt de ABOS zich bezig met de invulling van het beplantings-plan en het opstellen van een plan voor duurzaam beheer & onderhoud van het Schoterbos. Voor de eerste fase is dit al opgesteld. Nadat het Definitief Ontwerp voor de vervolgfasen is vastgesteld wordt een beheer- en onderhoudsplan voor het geheel nieuw ingerichte park opgesteld.
- Voor het opstellen van het Voorlopig Ontwerp was de ABOS eenmalig aangevuld met een vertegenwoordiger van de Fietsersbond en twee jongerenorganisaties uit de directe omgeving.
- Op 23 november 2019 is een participatiebijeenkomst gehouden in het park. Er was een tent, waarin mensen het gesprek konden aangaan over de eerste uitwerking van het schetsontwerp. Om het voorgelegde ontwerp aanschouwelijk te maken waren er rondleidingen, waarin de plannen ter plekke zijn toegelicht.
  De bijeenkomst is door meer dan honderd mensen bezocht en er zijn veel suggesties en wensen ingediend. Deze zijn daar waar mogelijk verwerkt in de plannen.
- Op 11 december 2019 is het plan toegelicht aan de ambassadeurs toegankelijkheid en zijn in het park diverse locaties bekeken.

- Het Voorlopig Ontwerp voor de vervolgfasen is ter advies voorgelegd aan de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) op 3 december 2019 en 11 februari 2020. De opmerkingen van de ARK zijn verwerkt in het Definitief Ontwerp.
- De inrichting van de fietsroutes is vastgesteld in overleg met de verkeerspolitie Kennemerland.
- De geplande inloopavond op 16 maart is, vanwege corona, niet doorgegaan. Het is voor bewoners en alle andere stakeholders belangrijk dat de werkzaamheden aan het park kunnen worden afgerond. Op dit moment is het ook voor de aannemer en het adviesbureau van groot belang dat werkzaamheden zo veel mogelijk kunnen doorgaan. Om deze reden is de inspraakperiode digitaal voortgezet. Om zoveel mogelijk mensen op de hoogte te stellen van de gewijzigde procedure is het volgende gedaan:
    1. bewonersbrief met daarin de uitleg hoe nu (digitaal) zienswijzen kunnen worden ingediend. Voor mensen die niet digitaal zijn was er een direct telefoonnummer beschikbaar. De brief is bij ca 4.000 adressen in de omgeving van het park bezorgd;
    2. de brief is ook naar alle betrokken wijkraden, de ABOS, fietsersbond, jongerenorganisaties en het Groen Platform gestuurd.

In bijlage 11 van dit Raadstuk is het Participatie- en Inspraakdossier opgenomen.

5. Risico's en kanttekeningen

1 Bezwaar tegen kappen van bomen

Om de laatste inhaalslag voor het achterstallig onderhoud uit te kunnen voeren zullen bomen moeten worden verwijderd omdat ze:

- concurreren met andere bomen:
- moeten worden gedund om de bestaande lindelaan (historische waarde) veilig te stellen;
- een beperkte conditie en/of toekomstwaarde hebben;
- plaats moeten maken voor het tweede deel lindelaan;
- aangetast zijn door de essentaksterfte

Vaak is het een combinatie van factoren. In totaal gaat het om 91 bomen. Hieronder bevinden zich ook essen.

<u>Dunnen door concurrentie met andere bomen:</u>

Bij het Definitief Ontwerp vervolgfasen is ook een beplantingsplan opgesteld. Dit beplantingsplan is gebaseerd op een inventarisatie van de huidige bomen in het Schoterbos. Doordat er de afgelopen jaren beperkt onderhoud aan de bomen heeft plaatsgevonden, is o.a 'opschot' niet verwijderd en uitgegroeid. Hierdoor staan relatief veel bomen dicht op elkaar. Om individuele bomen tot een gezonde ontwikkeling te laten komen is dunnen hier noodzakelijk (dit is wegwerken achterstallig onderhoud, wat één van de doelen van het project is);

<u>Historische lindelaan</u>

In het midden van het Schoterbos is een laan aanwezig. Het oostelijke deel bestaat uit lindes; het westelijke deel uit essen. In oktober 2019 door Adviesbureau Bomenwacht Nederland de invloed beoordeeld van het upgraden van het bestaande oost-west (fiets)pad naar recreatieve fietsroute op de bestaande bomen. De conclusie was dat het fietspad, met de nodige technische voorzieningen, kan worden aangelegd met het handhaven van de lindes.

Voor het westelijk deel is geconstateerd dat deze onvoldoende conditie hebben en het merendeel ook zijn aangetast door de Essentaksterfte. De toekomstverwachting van deze essen is beperkt (<10 jaar). Hun advies is om deze essen te vellen en te herplanten met duurzame boomsoorten.

Essentaksterfte
In het Schoterbos staan veel essen. Het merendeel hiervan heeft een beperkte toekomstverwachting als gevolg van de Essentaksterfte. De bomen die sterk zijn aangetast en waarbij er een risico is op takbreuk, zullen worden verwijderd. De verwachting is dat de komende jaren nog meer essen zullen moeten worden gekapt.
Inboet gekapte bomen
Een deel van de bomen moet worden verwijderd, omdat ze concurreren met andere bomen. Er is geen ruimte om voor al deze bomen nieuwe bomen te planten. Bovendien valt het dunnen van bomen onder grootonderhoud, waarvoor geen vervangingsplicht geldt.
Er worden 60 nieuwe bomen geplant. De overige 22 bomen worden ruimschoots gecompenseerd door het planten van ongeveer 1000 heesters.

2 Te lange tijd tussen uitvoering fase 1 en vervolgfasen
Om de vervolgfasen zo goed mogelijk bij de eerste fase aan te laten sluiten is het van belang dat nog in 2020 met de daadwerkelijke uitvoering van de vervolgfasen wordt gestart. Dit houdt in dat het uitvoeringkrediet voor het zomerreces door de raad moet worden vrijgegeven. Wanneer het proces rond het vaststellen van het Definitief Ontwerp uitloopt, kan het uitvoeringskrediet pas na het zomerreces (september 2020) door de Raad worden vrijgegeven, waardoor de werkelijke uitvoering wordt vertraagd en mogelijk pas in 2021 kan starten.

6. Uitvoering
Door het vrijgeven van het uitvoeringkrediet kan met voorbereidingsfase van de uitvoering worden gestart.

Fase (van toepassing)	Product	Bevoegdheid	Planning
Definitiefase	Nadere Overeenkomst met SOPI-partner (*samenwerkingsovereenkomst projectmanagement en ingenieursdiensten*) Bouwteamovereenkomst voorbereiding met ROGO-partner (*Raamovereenkomsten Groot Onderhoud*)		Gereed
Ontwerpfase	Voorlopig Ontwerp (VO) Inspraakprocedure Informatiebijeenkomst Definitief Ontwerp (DO) Vrijgeven uitvoeringskrediet	B&W B&W Raad	Gereed Afgerond Vervallen ivm corona (digitaal voortgezet) Q2 2020 (29/05/2020) Q2 2020 (26 juni 2020)
Voorbereidingsfase	Bouwteamovereenkomst uitvoering met ROGO-partner		Q3 2020(september 2020)
Realisatiefase	Uitvoering werkzaamheden		Q4 2020 t/m Q4 2021

7. Bijlagen: *Bijlage 1: Overzichtstekening DO;*
Bijlage 2: Technische tekening DO;
Bijlage 3: Principedoorsnedes DO;
Bijlage 4: Overzicht uitkijkheuvel;
Bijlage 5: Tekening bruggen;
Bijlage 6: Beplantingsplan onderbouwing;
Bijlage 7: Definitieve tekeningen beplantingsplan;
Bijlage 8: Referentiebeelden voor natuurlijk spelen
Bijlage 9: Zienswijzennota.